

Riyadh Saaliheen

(Những Ngõ Vườn Của Những Người Ngoan Đạo)
Chương Hướng Dẫn Đến Điều Tốt Đẹp Hoặc Lệnh
Lạc

<Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية >

Biên soạn

**Học Giả Chuyên Hadith & Nhà Thông Thái
Abu Zakkariya Yahya bin Sharf Al-Nawawi**

Dịch thuật: Abu Zaytune Usman Ibrahim

Kiểm duyệt: Abu Hisaan Ibnu Ysa

شرح رياض الصالحين - باب الدلالة على خير والدعاء إلى هدى أو ضلالة -

« باللغة الفيتنامية »

جمع وترتيب:

للإمام المحدث الفقيه أبي زكريا يحيى بن شرف النووي

ترجمة: أبو زيتون عثمان إبراهيم

مراجعة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

Chương 20

Hướng Dẫn Đến Điều Tốt Đẹp Hoặc Lệch Lạc

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ﴾ [سورة القصص: 87]

﴿Và hãy kêu gọi nhân loại đến với Thượng Đế của Người.﴾ (Chương 28 – Al-Qisas, câu 87).

Allah ﷻ ra lệnh cho Thiên sứ Muhammad ﷺ kêu gọi nhân loại đến với Ngài bằng giáo lý Tawhid (độc tôn hóa Ngài) và tuyệt đối tuân thủ theo mệnh lệnh của Ngài.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ادْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ [سورة النحل: 125]

﴿Hãy mời gọi đến với con đường của Thượng Đế của Người (Muhammad!) bằng Hikmah (sự khôn ngoan) và với lời khuyên tốt đẹp.﴾ (Chương 16 – Annahl, câu 125).

Hikmah có nghĩa là sự khôn ngoan, sự khéo léo, sự thông thái, có hiểu biết. Nhưng Hikmah trong câu Kinh muốn nói là Kinh Qur'an, có nghĩa là Allah ﷻ bảo Thiên sứ Muhammad ﷺ kêu gọi đến với tôn giáo của Ngài bằng những lời Kinh Qur'an cùng với lời lẽ nhẹ nhàng, tốt đẹp trong diễn đạt, giảng giải hay tranh luận.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ﴾ [سورة المائدة: 2]

﴿Hãy giúp đỡ nhau trong những điều đạo đức và Taqwa (kính sợ Allah.)﴾ (Chương 5 – Al-Ma-idah, câu 2).

Mệnh lệnh này bao hàm tất cả mọi mặt của đạo và đời.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ﴾ [سورة آل عمران: 104]

﴿Và hãy để cho một tập thể trong số các người đứng lên đi mời gọi thiên hạ đến với điều tốt lành.﴾ (Chương 3 – Ali-Imran, câu 104).

Đây như là một lời ám chỉ rằng những người tuyên truyền và kêu gọi đến với điều tốt đẹp là những người tốt nhất trong cộng đồng tín đồ Muslim.

Hadith 175: Ông Abu Mas'ud Uqbah bin A'mru Al-Ansaari Albadri رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

﴿مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ﴾ رواه مسلم.

“Ai hướng dẫn một điều tốt đẹp thì y sẽ được ân phước giống như người thực hiện điều tốt đẹp đó.” (Muslim).

* Nguyên nhân của Hadith: Có một người đàn ông đến gặp Thiên sứ của Allah, y nói: Thưa Thiên sứ của Allah, tôi không có phương tiện cho chuyến đi, Người có thể giúp tôi phương tiện để đi tiếp không. Người nói: “Ta không có”. Lúc có một người đứng dậy nói: Để tôi dẫn ông ta đến người có thể giúp phương tiện cho ông ta. Thế là Thiên sứ ﷺ nói:

{مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ}

“Ai hướng dẫn một điều tốt đẹp thì y sẽ được ân phước giống như người thực hiện điều tốt đẹp đó”.

* Bài học từ Hadith:

- Hadith kêu gọi người tín đồ làm việc thiện tốt, nếu không có khả năng thực hiện thì một sự chỉ dẫn để người khác thực hiện, sự chỉ dẫn đó tương đương với việc người thực hiện.

Hadith 176: Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا} رواه مسلم.

“Ai kêu gọi đến với sự hướng dẫn thì y sẽ được ban cho ân phước giống như ân phước của những người đi theo y nhưng họ không bị giảm mất bất cứ điều gì từ ân phước của họ; còn ai kêu gọi đến với điều lệch

lạc thì y sẽ mang cả tội của những người đi theo y những họ không được thiên giảm bất cứ điều gì từ tội lỗi của họ.” (Muslim).

* Hadith mang ý nghĩa từ lời phán của Allah ﷻ:

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَهُمْ مِنْ شَيْءٍ ؕ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلِيَحْمِلَنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسَلَّنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

﴿١٣﴾ [سورة العنكبوت: 12، 13]

﴿Và những kẻ không có đức tin nói với những người tin tưởng: “Hãy theo con đường của chúng tôi và chúng tôi sẽ gánh chịu tội lỗi của quý vị”. Nhưng chúng sẽ không gánh một chút tội nào của họ cả. Chắc chắn, chúng là những kẻ nói dối. Và chắc chắn chúng sẽ gánh nặng tội lỗi của chúng và cả những gánh nặng tội lỗi ngoài tội lỗi của chúng. Và chắc chắn, chúng sẽ bị hỏi tội vào Ngày Phục sinh về những điều mà chúng đã từng bịa đặt.﴾ (Chương 29 – Al-Ankabut, câu 12, 13).

* Bài học từ Hadith:

- Hadith cho biết rằng người chỉ ra việc làm và người thực hiện đều như nhau trong việc được ban thưởng hay bị bắt tội.

- Hadith dạy người tín đồ Muslim phải nghĩ đến hậu quả việc làm, y phải nên là tấm gương tốt đẹp cho mọi người bởi lẽ nếu y làm điều xấu thì không những y

phải mang tội do hành động của y mà còn phải gánh lấy tội của những người đi theo.

Hadith 177: Ông Abu Al-Abbaas Sahl bin Sa'ad Assaa'idi رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói vào ngày Khaibar:

{لَأُعْطِيَنَّ الرَّايَةَ غَدًا رَجُلًا يَفْتَحُ عَلَيَّ يَدَيْهِ، يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَيُحِبُّهُ
اللَّهُ وَرَسُولَهُ}

“Chắc chắn ngày mai Ta sẽ trao lá cờ chiến cho một người mà Allah sẽ ban thắng lợi trên đôi tay của y, người mà yêu yêu thương Allah và vị Thiên sứ của Ngài và Allah cũng như vị Thiên sứ của Ngài đều yêu thương y”.

Thế là trong đêm đó, mọi người ai nấy cũng bàn luận xôn xao không biết ngày mai Người sẽ trao lá cờ chiến cho ai. Rồi khi trời sáng, tất cả mọi người nhanh chân đến chỗ của Thiên sứ, ai cũng mong mình sẽ là người được trao lá cờ chiến. Khi mọi người tập hợp thì Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{أَيْنَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ}

“Ali bin Abu Talib đâu?”

Có lời đáp: Thừa Thiên sứ của Allah, cậu ta than phiền đau mắt.

Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{فَأَرْسَلُوا إِلَيْهِ فَاَتُونِي بِهِ}

“Các người hãy dẫn cậu ấy đến cho Ta”.

Khi ông Ali رضي الله عنه đến, Thiên sứ đã phun nhẹ vào mắt của ông và cầu nguyện cho ông. Sau đó, ông Ali رضي الله عنه không còn đau mắt nữa, rồi Người đã trao cho ông lá cờ chiến. Ông Ali رضي الله عنه nói: Thưa Thiên sứ của Allah, tôi sẽ chiến đấu với họ cho đến khi họ trở nên giống như chúng ta đúng không?

Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{انْفِذْ عَلَى رِسْلِكَ حَتَّى تَنْزِلَ بِسَاحَتِهِمْ ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ ،
وَأَخْبِرْهُمْ بِمَا يَجِبُ عَلَيْهِمْ مِنْ حَقِّ اللَّهِ فِيهِ ، فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ
بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ التَّعَمِّ} متفق عليه.

“Cậu hãy cứ từ từ lên đường cho tới khi tới khu vực của họ, sau đó cậu hãy kêu gọi họ đến với Islam, cậu hãy cho họ biết những bổn phận và nghĩa vụ của họ đối với Allah. Ta thề bởi Allah, nếu Allah hướng dẫn một người duy nhất qua cậu thì điều đó tốt hơn việc cậu có một con lạc đà hung đỏ” (*Albukhari, Muslim*).

* Giải thích một số nội dung:

- Trận chiến Khaibar xảy ra vào năm thứ bảy Hijrah. Khaibar là khu vực cách Madinah khoảng 80 dặm về hướng Sham. Đây là khu vực mà người Do thái sinh sống lúc bấy giờ.

* Bài học từ Hadith:

- Hadith cho thấy ân phúc của ông Ali رضي الله عنه cũng như vị trí của ông trong tôn giáo.

- Hadith khẳng định sự mâu nhiệm của Thiên sứ صلى الله عليه وسلم trong việc điều trị bệnh dưới quyền năng và ân phúc của Allah سبحانه.

- Hadith cho thấy việc kêu gọi đến với Allah سبحانه là việc làm vô cùng vĩ đại, Người đi kêu gọi đến với Allah sẽ được Allah سبحانه ban ân phúc và công đức vô cùng to lớn.

Hadith 178: Ông Anas bin Malik رضي الله عنه thuật lại, nói: Một cậu thanh niên thuộc dòng tộc Aslam nói: Thưa Thiên sứ của Allah, quả thật tôi muốn tham gia chinh chiến nhưng tôi không có gì để chuẩn bị cả. Người صلى الله عليه وسلم nói:

{ ائْتِ فُلَانًا فَإِنَّهُ قَدْ كَانَ تَجَهَّزَ فَمَرِضَ }

“Hãy đi đến chỗ người này, bởi y đã chuẩn bị cho cuộc đi chinh chiến nhưng y đã bị bệnh”.

Thế là cậu thanh niên đã đến chỗ của người mà Thiên sứ đã chỉ, y nói: “Quả thật, Thiên sứ của Allah đã gửi lời Salam đến ông, và ông hãy đưa cho tôi những gì mà đã chuẩn bị cho cuộc chinh chiến!”. Người đàn ông đó nói với vợ của y: Hãy đưa cho cậu ta những gì Ta đã chuẩn bị, nhưng chớ tính với cậu ta bất cứ thứ gì, thề bởi Allah, nàng chớ tính với cậu ta bất cứ thứ gì rồi Allah sẽ

ban phúc cho chúng ta về những thứ đó. (*Hadith do Muslim ghi lại*).

* Bài học từ Hadith:

- Hadith kêu gọi sự trợ giúp lẫn nhau, nếu không thể giúp của thì giúp sức, nếu không thể giúp sức thì giúp bằng sự hướng dẫn và chỉ dắt.

- Hadith kêu người tín đồ nên rộng lượng và nó như muốn nhắc nhở người tín đồ chớ nên keo kiệt bởi keo kiệt sẽ không gặt hái được Barakah (ân phúc).

